

فصل ۱: شرایط ورود به دانشگاه

ماده ۱: شرایط ورود به دانشگاه آزاد اسلامی در دوره های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ناپیوسته به شرح زیر است:

- 1-1 داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی، برابر مصوبات مربوطه.
- 2-1 نداشتن منع قانونی از نظر خدمت و وظیفه عمومی.
- 3-1 داشتن گواهی نامه پایان تحصیلات متوسطه نظام قدیم و یا گذراندن دوره پیش دانشگاهی نظام جدید مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش برای دوره های کاردانی، کارشناسی پیوسته یا برابر آن برای آموزش های حوزه (مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی) و گواهینامه دوره کاردانی رشته مربوط برحسب مورد دانشگاه آزاد اسلامی یادگیر مؤسسات آموزش عالی مورد تأیید دانشگاه آزاد اسلامی، وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای دوره کارشناسی ناپیوسته، همچنین داشتن مدرک دیپلم کاردانش یا فنی حرفه ای نظام جدید متوسطه قابل قبول برای کاردانی پیوسته.

دارندگان مدرک معادل فوق دیپلم نمی توانند در آزمون ورودی کارشناسی ناپیوسته شرکت نمایند. مگر آن دسته از فارغ التحصیلان خارج از کشور که در مدرک تحصیلی ارزیابی شده آنان اجازه ادامه تحصیل در مقطع بالاتر قید شده باشد.

فصل ۲: ثبت نام (مواد ۲ الی ۶)

ماده ۲: پذیرفته شدگان در آزمون ورودی موظفند در مهلت های تعیین شده طبق اطلاعیه های مربوط برای ثبت نام و انتخاب واحدهای درسی به واحدهای دانشگاهی ذیربط مراجعه نمایند. در غیر اینصورت درشمول متاخرین ثبت نام قرار می گیرند.
تبصره- در مواردی که تعداد پذیرفته شدگان بیش از ظرفیت مصوب واحد باشد و امکانات آموزشی واحد اجازه ثبت نام آنان را در نیمسال اول ندهد واحد دانشگاهی مجاز است براساس رتبه و نمره کل آزمون تعدادی از پذیرفته شدگان را برای نیمسال دوم ثبت نام نماید.

ماده ۳: در صورتیکه ظرفیت پذیرش دانشجو در واحد تکمیل شده باشد و واحد امکانات آموزشی لازم را برای پذیرش دانشجویان متاخر داشته باشد میتواند با تأیید شورای آموزشی واحد اقدام به ثبت نام نموده و مراتب را جهت اطلاع به سازمان مرکزی اعلام نماید.
تبصره ۱- حداکثر تأخیر متقاضی برای ثبت نام در مقطع تحصیلی کاردانی (پیوسته و ناپیوسته و آموزش معلمان) و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته و آموزش معلمان) یکسال از زمان پذیرش در آزمون ورودی می باشد مشروط بر اینکه:
الف) متقاضی ذکور از نظر نظام وظیفه منع تحصیلی نداشته باشد.
ب) هنگام ثبت نام مدرک پایه داشته باشد.

ج) واحدهای دانشگاهی ظرفیت مصوب داشته باشد. در غیر اینصورت شورای آموزشی واحد دانشگاهی اتخاذ تصمیم می نماید.
د) مدت تأخیر جزو سنوات مجاز تحصیل دانشجو محسوب و واحد دانشگاهی موظف است برای این مدت مرخصی تحصیلی صادر نماید.

ه) هزینه تأخیر را برابر آخرین دستورالعمل به حساب ۱۴۸۶ بانک ملی تهران شعبه زیر جد (قابلهپرداخت در کلیه شعب کشور) واریز و رسید آنرا به واحد دانشگاهی تسلیم نمایند تا بصورت یکجا به امور مالی سازمان مرکزی ارسال دارند.
تبصره ۲: واحدهای دانشگاهی موظفند لیست اسامی متاخرین ثبت نام را حداکثر تا یکماه پس از ثبت نام به مرکز آزمون و نسخه ای از آنرا همراه با رسید بانکی مربوط به امور مالی سازمان مرکزی ارسال دارند.

ثبت نام دانشجویان شاغل به تحصیل:

ماده ۴: دانشجویان موظفند در مهلت های تعیین شده در تقویم دانشگاهی برای ثبت نام و انتخاب واحد درسی به واحدهای دانشگاهی مربوط مراجعه نمایند: در صورتی که تأخیر در ثبت نام از **سه شانزدهم** ساعات هر درس بیشتر نشود نام نویسی دانشجو با نظر مدیر گروه آموزشی مربوط و تأیید شورای آموزشی واحد دانشگاهی امکان پذیر است در این حال مدت تأخیر جزو حد نصاب غیبت دانشجو می شود.

تبصره: دانشجویانی که پس از انقضای مهلت تعیین شده در هر نیمسال برای ثبت نام مراجعه کنند حق انتخاب واحد درسی را در آن نیمسال نخواهد داشت لیکن در صورت موافقت شورای آموزشی واحد دانشگاهی مدت غیبت با رعایت ماده ۴۸ این آئین نامه به عنوان مرخصی تحصیلی جزو سنوات مجاز آنان محسوب می گردد. در این حال دانشجو موظف به پرداخت شهریه ثابت تعیین شده می باشد.
ماده ۵: تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی به صورت حضوری و تمام وقت است. مگر برای دوره هایی که رسماً مستثنی شده باشد.

منع تحصیل همزمان:

ماده ۶: دانشجو در یک زمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشته و در هر رشته بیش از یک گرایش در یک یا چند دانشگاه یا موسسه آموزش عالی یا در نظام آموزش تمام وقت یا پاره وقت را نخواهد داشت در صورت تخلف از ادامه تحصیل در یکی از رشته های انتخابی به تشخیص کمیسیون موارد خاص آموزشی و دانشجویی سازمان مرکزی محروم و سوابق تحصیلی وی در آن رشته باطل اعلام می شود و دانشجو موظف به پرداخت هزینه انصراف مطابق تعرفه تعیین شده به دانشگاه می باشد.

فصل ۳: نظام آموزشی (مواد ۷ الی ۱۱)

ماده ۷: آموزش در دانشگاه آزاد اسلامی بر اساس نظام واحدی است.
ماده ۸: در نظام واحدی ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا ردی دانشجو در يك درس به همان درس محدود می گردد .

تعریف واحد درسی

ماده ۹: يك واحد درس نظری مقدار درسی است که مفاد آن طی ۱۶ جلسه يك ساعتی آموزش داده می شود این زمان برای هر واحد درس عملی و آزمایشگاهی ۳۲ ساعت کار گاهی ۴۸ ساعت و عملیات صحرایی ۶۴ ساعت می باشد .
تبصره ۱- اجرای دوره های کار آموزی و کارورزی در موارد مربوط بر اساس مدت تعیین شده در سر فصل مصوب و آئین نامه های مربوط خواهد بود.
تبصره ۲- چنانچه میزان ساعات دروس موضوع ماده ۹ با ساعات تعیین شده در بعضی ا سر فصلها مغایرت داشته باشد ساعات مندرج در سر فصل ملاک عمل خواهد بود.

سال تحصیلی :

ماده ۱۰: هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و بر حسب لزوم يك دوره تابستانی است.
هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته و هر دوره تابستانی شامل ۶ هفته آموزش است .
تبصره - مدت امتحانات پایان هر يك از دو نیمسال تحصیلی و دوره تابستانی جزو مدت آموزش محسوب نمی شود.
ماده ۱۱: يك واحد درس نظری طی نیمسال تحصیلی در ۱۶ جلسه يك ساعتی و طول دوره تابستانی در ۶ جلسه ۳ ساعتی تدریس می شود به همین نحو مجموع ساعات تدریس يك واحد درس عملی آزمایشگاهی ، کارگاهی و عملیات صحرایی بر حسب انجام آنها در طول نیمسال با دوره تابستانی به ترتیب در ۱۶ هفته و ۶ هفته تقسیم میشود.
تبصره - در موارد استثنائی و ضروری به پیشنهاد واحد دانشگاهی ذیربط و تصویب سازمان مرکزی دانشگاه می توان يك واحد درسی را در مدتی کوتاهتر از ۱۶ هفته تدریس نمود مشروط براینکه مجموع ساعات هر واحد درسی از حد مقرر خود کمتر نشود .

فصل ۴: نظام درسی (مواد ۱۲ الی ۱۷)

ماده ۱۲: هر درس ، بخش مستقلی از برنامه آموزشی است که در يك موضوع مشخص و برای يك نیمسال تحصیلی ارائه می شود .
ماده ۱۳ : دروس دانشگاهی از لحاظ محتوی به دروس عمومی پایه ، اصلی و تخصصی تقسیم می شود.
گذراندن این دروس برای عموم دانشجویان الزامی است .
۱ - دروس عمومی به منظور توسعه اطلاعات و معلومات عمومی دانشجویان عرضه می شود.
گذراندن این دروس برای عموم دانشجویان الزامی است.
۲- دروس پایه به منظور تقویت بنیه علمی و ایجاد زمینه مناسب برای پذیرش دروس اصلی و تخصصی ارائه می شود .
۳- دروس تخصصی به منظور افزایش توان عملی و عملی دانشجو در رشته مربوط تدریس می گردد .
ماده ۱۴: هر درس از نظر ارتباط با درس یا دروس دیگر به دو صورت وابسته و مستقل تقسیم می شود .
۱- درس مستقل : درسی است که انتخاب آن منوط به گذراندن درس دیگری نیست .
۲- درس وابسته : درسی است که انتخاب آن با درس یا دروس دیگری ملازمه دارد. دروس وابسته به دروس پیشنیاز و دروس همنیاز تقسیم می شود .
۳- درس پیشنیاز : درسی است که درك مطالب آن برای یادگیری درس یا دروس دیگری ملازمه دارد و باید قبل از آن درس یا دروس ارائه گردد .
۴- دروس همنیاز : دروسی هستند که باید در يك نیمسال یا دوره تابستان ارائه گردند.
ماده ۱۵: درس از جنبه انتخاب ، به الزامی و انتخابی تقسیم می شود .
۱- درس الزامی درسی است که گذراندن آن در طول دوره برای دانشجو اجباری است و با دروس دیگر قابل تعویض نمی باشد.
۲- درس انتخابی درسی است که دانشجو به اختیار خود از بین دروس مربوط انتخاب می کند.
ماده ۱۶: درس از لحاظ نحوه تدریس به نظری ، عملی و نظری - عملی تقسیم می شود .
۱- درس نظری حاوی مجموعه ای از دانشها است که به صورت خطابه کنفرانس سمینار و بحث و گفتگو تعلیم داده می شود .
۲- درس عملی حاوی مهارتهایی است که انتقال آنها محتاج به تمرین عملیات کارگاهی آزمایشگاهی ، بیمارستانی و صحرایی است .
۳- درس نظری-عملی مجموع دانشها و مهارتهایی است که به هردو صورت فوق توأماً تدریس می شود .
ماده ۱۷: در تمامی واحدهای دانشگاهی برای يك رشته معین برنامه درسی مصوب یکسانی به اجرا گذاشته میشود .

فصل ۵: تعداد واحدهای درسی و طول مدت تحصیل (مواد ۱۸ تا ۲۹)

ماده ۱۸ - تعداد واحدهای درسی لازم برای گذراندن هر يك از دوره‌های کارشناسی ناپیوسته ، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته بر حسب رشته تحصیلی بر اساس سر فصل مصوب و بخشنامه های ذیربط تعیین می گردد.
تبصره - درمورد برنامه های آموزشی که تاکنون به تصویب شورای عالی برنامه ریزی نرسیده است ، برنامه های مصوب سازمان مرکزی دانشگاه ، ملاک عمل خواهد بود .
ماده ۱۹ : تعداد واحد های انتخابی دانشجوی تمام وقت در يك نیمسال تحصیلی نمی تواند از ۱۲ واحد کمتر و از ۲۰ واحد بیشتر باشد .

تبصره ۱- در نیمسالهایی که دانشجوی خارج از اراده خود تعداد واحدهای درسی کمتر از حداقل تعیین شده در آن مقطع و سیستم انتخاب نماید و میانگین آن نیمسال کمتر از ۱۲ باشد آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجوی محسوب می گردد ولی مشروطی به حساب نمی آید . نمرات دروس آن نیمسال تنها در میانگین کل نیمسال دانشجوی محاسبه می گردد.
تبصره ۲- در مواردی که دانشجوی برای فراغت از تحصیل حداکثر ۲۴ واحد درسی باقیمانده داشته باشد حتی اگر در ترم قبل مشروط شده باشد بانظر گروه آموزشی واحدمی تواند تمام واحدهای درسی باقیمانده را ولو اینکه در بین آنها دروس پیشنیاز وجود داشته باشد در يك نیمسال انتخاب و بگذراند .
تبصره ۳- چنانچه نیمسال دوم سال تحصیلی نیمسال آخر تحصیل دانشجوی باشد و ۲۴ واحد درسی باقیمانده باشد می تواند با رعایت تبصره ۲ این ماده آنها را در آن نیمسال و دوره تابستان بگذراند مشروط بر اینکه بیش از ۶ واحد آن در دوره تابستان نباشد .
تبصره ۴- چنانچه نیمسال اول سال تحصیلی ترم آخر دانشجوی بوده و فقط ۲۴ واحد درسی باقیمانده داشته باشد و واحد دانشگاهی نتواند يك درس نظری را در آن نیمسال ارائه نماید و در واحد های همجوار نیز آن درس ارائه نشود دانشجوی می تواند آن درس را در نیمسال بعد بصورت معرفی به استاد بگذراند.
تبصره ۵- دانشجویی که میانگین نمرات نیمسال قبل او ۱۷ یا بیشتر باشد میتواند در نیمسال بعد تا ۲۴ واحد درسی انتخاب کند.

درس معرفی به استاد :

ماده ۲۰ - چنانچه دانشجوی در يك نیمسال یا دوره تابستان برای فراغت از تحصیل تنها يك درس نظری باقیمانده داشته باشد می تواند فقط برای يك بار ثبت نام و خارج از تقویم دانشگاهی در فرصتی که از طرف گروه آموزشی مربوط تعیین می شود درس مزبور را از طریق معرفی به استاد حداکثر در همان نیمسال یا آن دوره تابستانی بگذراند و در صورت عدم موفقیت (بدون نیاز به ثبت نام) باید در ساعات باقیمانده در کلاسهای درس مزبور شرکت و در امتحان پایان نیمسال با سایر دانشجویان امتحان دهد .
ماده ۲۱ - قبل از شروع نیمسال اول سال تحصیلی بایستی تکلیف آن دسته از دانشجویانی که در معرض اخراج قرار گرفته ان مشخص و به آنان ابلاغ گردد.
ماده ۲۲ - انتخاب واحد درسی دانشجویانی که اخراج آموزشی آنان مشخص گردیده در شروع نیمسال دوم سال تحصیلی ممنوع می باشد . لکن چنانچه به دلیل حجم کاری و فرصت اندک و عدم آگاهی از وضعیت نمرات امتحانات از دانشجویی که اخراجی وی هنوز محرز نشده است ثبت نام به عمل آمده باشد متصدیان امور آموزشی بایستی قبل از فروردین ماه وضعیت وی را مشخص و در صورت احراز شرایط اخراجی ، ثبت نام وی را لغو و شهریه مربوطه را مسترد و ابلاغ اخراجی صادر نمایند .

انتخاب همزمان درس پیشنیاز و وابسته :

ماده ۲۳- در صورتیکه دانشجوی یکبار از يك درس پیشنیاز نمره قبولی کسب ننماید می تواند آن درس را با درس وابسته در یکی از نیمسالهای بعد انتخاب و بگذراند بدیهی است چنانچه در درس پیشنیاز نمره قبولی کسب ننماید و از درس وابسته نمره قبولی کسب نماید در این صورت نمره قبولی درس وابسته حذف می گردد تا مجدد آنها را در نیمسالهای بعد اخذ نماید .

گذراندن دروس وصایای حضرت امام (ره) و آشنائی با قرآن کریم :

ماده ۲۴- گذراندن دروس وصایای حضرت امام (ره) و آشنائی با قرآن کریم علاوه بر دروس موضوع ماده ۱۹ برای کلیه دانشجویان الزامی است و در سقف مجاز واحد های درسی يك نیمسال یا دوره تابستان محاسبه نمی شود و دانشجوی می تواند علاوه بر درس نظری موضوع ماده ۲۰ نیز آنها را انتخاب و بگذراند .
ماده ۲۵- چنانچه قبل از پایان هر نیمسال معلوم شود دانشجوی در انتخاب واحدهای درسی رعایت تقدم و تأخر یاسقف دروس را ننموده است اداره آموزش موظف است قبل از شروع امتحانات آن نیمسال نسبت به حذف دروس غیر مجاز اقدام نماید اما اگر این امر بعلت شرایط ویژه (انتقال - میهمان و...) باشد به تشخیص شورای تخصصی گروه می توان مورد را موجه تلفی کرد .
ماده ۲۶- در دوره کارشناسی ارشد پیوسته ، ارائه دروس مربوط به مقطع کارشناسی ارشد تابع مقررات و ضوابط آیین نامه آموزشی مقطع مربوط می باشد .

واحد های دوره تابستان:

ماده ۲۷: حداکثر واحد های انتخابی مجاز برای دوره تابستانی ۶ واحد است و برای دانشجویانی که در تابستان فارغ التحصیل میگرددند ۷ واحد می باشد .
تبصره ۱ - چنانچه در آخرین دوره تابستان دانشجویی علاوه بر ۶ واحد درسی (حتی اگر ۲ واحد آن کار آموزی باشد و در بین آنها پیشنیاز و وابسته هم وجود داشته باشد) يك درس نظری (با هر تعداد واحد هم داشته باشد میتواند ۶ واحد درسی رادر تابستان انتخاب و يك درس نظری را با استفاده از ماده ۲۰ و رعایت ماده ۲۸ در نیمسال بعد بگذراند.

حداکثر مدت مجاز تحصیل :

ماده ۲۸: حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجوی تمام وقت در دوره های کارشناسی و کارشناسی ناپیوسته ۲ سال ، کارشناسی پیوسته ۶ سال و کارشناسی ارشد پیوسته ۸/۵ سال است . در صورتی که دانشجوی نتواند واحد های دوره را بر حسب مورد در حداکثر مدت مجاز تحصیل با موفقیت بگذراند از ادامه تحصیل محروم میشود .
تبصره ۱- دانشجویانی که علاوه بر دروس برنامه آموزشی مصوب ملزم به گذراندن تعدادی دروس دیگر از جمله دروس جبرانی و یا پیش نیاز دانشگاهی ، وصایای حضرت امام (ره) آشنائی باقرآن باشند ، به ازای هر ۸ واحد درسی اضافی يك نیمسال به سقف سنوات مجاز تحصیل آنان اضافه می گردد.

تبصره ۲- در شرایط خاص ، در صورتی که ادامه تحصیل دانشجویان از نظر قانونی بلامانع باشد ، و احد دانشگاهی می تواند با تصویب گروه مربوط حداکثر مدت مجاز تحصیل دوره های کاردانی و کارشناسی نا پیوسته رایك نیمسال ودوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته را دو نیمسال افزایش دهد .

دروس پیشنهادی دانشگاهی :

ماده ۲۹- آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون ورودی سراسری دانشگاه آزاد اسلامی در دوره های کاردانی ، کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته در همه رشته ای تحصیلی که نمره خام آنها در آزمون ورودی کمتر از ۳۳ درصد باشد موظفند حسب نیاز (حداکثر ۲ درس عمومی و ۲ درس دیگر) رشته را به عنوان دروس جبرانی یا (پیشنیز دانشگاهی) علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب بگذرانند.

تبصره ۱- تعیین ریز مواد درسی (که منابع آنها کتابهای دبیرستانی است) به عهده واحد دانشگاهی است و زمان ارائه آن در نیمسالهای اول و دوم سال ورود می باشد .
تبصره ۲- تعداد واحد های درسی هر يك از دروس پیشنهادی دانشگاهی در کلیه مقاطع تحصیلی ۲ واحد تعیین میگردد.
تبصره ۳- مرکز آزمون دانشگاه آزاد اسلامی موظف است پس از اعلام نتایج آزمون ورودی ، کارنامه پذیرفته شدگان مشتمل بر نوع درس و نمره خام آن دروس را در اختیار واحدهای دانشگاهی ذیربط قرار دهد .
تبصره ۴- ارائه دروس پیشنهادی دانشگاهی و چگونگی اجرای آنها در واحد های دانشگاهی، از هر حیث ، مانند دروس دانشگاهی و تابع مقررات مربوط است .
تبصره ۵- نمره این دروس در کارنامه دانشجو ثبت و در میانگین نمرات پایان نیمسال و همچنین در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می شود و در مشروطی ، قبولی یا ردی دانشجو نیز تأثیر دارد.

فصل ۶: حضور و غیاب دانشجو(مواد ۳۰ الی ۳۵)

ماده ۳۰: حضور دانشجو در تمامی برنامه های درسی اعم از نظری ، عملی ، نظری - عملی و کارآموزی و دیگر فعالیتهای آموزشی الزامی است .
ماده ۳۱: غیبت غیر موجه دانشجو در بیش از **سه شانزدهم** ساعات هر يك از دروس نظری عملی یا نظری - عملی، کارآموزی و کارورزی در طول نیمسال موجب گرفتن نمره صفر از آن درس خواهد بود و نمره مزبور تحت هیچ شرایطی از کارنامه حذف نخواهد شد . تبصره - غیبت غیر موجه دانشجو در ۲ درس از دروس موضوع ماده ۳۱ موجب حذف آن ۲ درس خواهد شد.
ماده ۳۲: غیبت موجه دانشجو در بیش از سه شانزدهم ساعات هر يك از دروس نظری ، عملی یا نظری - عملی ، کارآموزی و کارورزی در طول نیمسال موجب حذف آن درس می شود در این حال در ستون نمره کلمه حذف درج می گردد . در این صورت استثنا رعایت حداقل ۱۲ واحد در نیمسال لازم نیست . اما نیمسال مزبور به عنوان نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می گردد . چنانچه میانگین نمرات امتحانی دانشجو در هر حال کمتر از ۱۲ باشد بر اساس ماده ۴۵ این آئین نامه مشروط محسوب میشود .
تبصره ۱- حذف درس بر اثر غیبت موجه و غیبت غیر موجه موضوع تبصره ماده ۳۱ و ماده ۳۲ موجب باز پرداخت شهریه پرداختی دانشجو اعم از ثابت یا متغیر نخواهد بود .
تبصره ۲- در مورد دروسی که شامل دو قسمت نظری و عملی باشد در صورتی که غیبت دانشجو از سه شانزدهم ساعات مربوط به هر يك از دو قسمت تجاوز کند ، دانشجو برای تمام آن درس غایب محسوب می شود .
ماده ۳۳: غیبت تا حد مجاز (اعم از موجه و غیر موجه) دانشجو را از انجام تکالیف درسی، آزمایشگاهی و عملیات مربوط معاف نمی کند .
ماده ۳۴: میزان غیبتها بر اساس حضور و غیاب هفتگی استادان که قبل از شروع امتحانات هر نیمسال به اداره آموزش گزارش می شود محاسبه می گردد.

غیبت در جلسه امتحان:

ماده ۳۵: غیبت موجه در جلسه امتحان هر درس و نیز غیبت غیر موجه تا ۳ درس موجب حذف آن درس میشود .
تبصره ۱- غیبت غیر موجه در جلسه امتحان بیش از ۲ درس به منزله صفر در امتحان آن درس یا دروس خواهد بود .
تبصره ۲- تشخیص غیبت موجه دانشجو به عهده شورای آموزشی واحد دانشگاهی است .

فصل ۷: حذف و اضافه درس(مواد ۳۶ الی ۳۸)

ماده ۳۶: دانشجو می تواند پس از آغاز هر نیمسال تحصیلی در مهلتی که در تقویم دانشگاهی تعیین شده است تعدادی از دروس انتخابی خود را در صورت موافقت گروه آموزشی موبوط حذف کند و یا برای درس یا دروس دیگری علاوه بر آنچه قبلا انتخاب کرده است بارعایت سقف مقرر ثبت نام نماید.

حذف اضطراری :

ماده ۳۷: دانشجو می تواند تا پنج هفته قبل از پایان نیمسال تحصیلی فقط یکی از دروسهای نظری یا عملی یا عملی - نظری خود را حذف کند مشروط باینکه واحد های درسی باقیمانده وی از ۱۲ واحد کمتر نشود .
تبصره - عدم حضور در جلسه امتحان درسی که بر اساس این ماده حذف کرده غیبت موجه منظور می گردد.

حذف کلیه واحدهای انتخابی در يك نیمسال :

ماده ۳۸ : حذف کلیه واحدهای انتخابی در يك نیمسال تنها در صورتی مجاز است که دانشجو بنا به تشخیص شورای آموزشی واحد دانشگاهی ذیربط قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد در این حال نیمسال مزبور بعنوان مرخصی تحصیلی محسوب می گردد.
تبصره : چنانچه به دلایلی شورای آموزشی واحد بموقع تشکیل نشود و اینکار موجب لطمه به دانشجو گردد نظر معاونت آموزشی واحد ، ملاک عمل خواهد بود .

فصل ۸: ارزیابی پیشرفت دانشجو (مواد ۳۹ الی ۴۷)

ماده ۳۹: ارزیابی تحصیلی دانشجو در هر درس توسط استاد آن درس براساس میزان حضور و فعالیت دانشجو در کلاس، انجام تکالیف درسی، نتیجه امتحان بین نیمسال و همچنین پایان نیمسال صورت می گیرد.

تبصره - برگزاری امتحانات پایان نیمسال برای هر درس الزامی است.

ماده ۴۰: معیار ارزیابی نمره است و نتیجه ارزیابی دانشجو در فاصله صفر تا بیست قرار می گیرد.

حداقل نمره قبولی:

ماده ۴۱: حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ می باشد. دانشجوئی که در هر يك از دروس الزامی مردود شود ملزم به تکرار آن درس است.

تبصره ۱- اگر دانشجوئی در يك درس انتخابی یا اختیاری مردود شد بجای آن درس می تواند از جدول دروس انتخابی یا اختیاری در برنامه مصوب، درس دیگری را انتخاب نماید.

تبصره ۲- برای هر درس در طول دوران تحصیل حداکثر يك نمره مردودی ثبت می گردد و چنانچه دانشجو چندبار در يك درس مردود شد نمره مردودی دفعه دوم و بعد ثبت نمی شود و درس حذف می گردد.

تبصره ۳- برای درس یا دروسی که شامل دو قسمت نظری و عملی است و دارای يك کد در سر فصل می باشد ارزیابی هر قسمت به صورت مستقل صورت میگیرد ولی میانگین آنها ملاک ارزیابی است، مشروط بر اینکه دانشجو در امتحان هر دو قسمت درس شرکت کرده باشد. در صورتی که در يك قسمت درس نمره کمتر از ۱۰ احراز شده باشد اما میانگین آنها ۱۰ یا بالاتر گردد نیاز به تکرار درس نخواهد بود. اما چنانچه میانگین آنها کمتر از ۱۰ باشد دانشجو باید هر دو قسمت درس را مجدداً بگذراند.

اعلام نمرات:

ماده ۴۲: نتایج امتحانات هر درس باید حداکثر تا يك هفته پس از تاریخ برگزاری امتحان آن درس به آموزش دانشکده یا واحد دانشگاهی اعلام گردد.

تبصره ۱- پس از اعلام نتایج دانشجو می تواند حداکثر تا يك هفته درخواست تجدید نظر در نمره امتحانات خود را به گروه آموزشی مربوط تسلیم کند.

تبصره ۲- نمره امتحانی پس از اعلام نهایی به اداره آموزش واحد دانشگاهی مطلقاً قابل تغییر نیست.

تبصره ۳- نتایج کلی امتحانات هر نیمسال باید حداکثر يك هفته قبل از نام نویسی نیمسال بعد اعلام شده باشد.

درس ناتمام:

ماده ۴۳: در مواردی مانند دروس پروژه، کارآموزی، کارورزی، عملیات صحرایی، کار در عرصه و دروسی را که براساس برنامه آموزشی مصوب توأم با پروژه ارائه می شود، در صورتی که به تشخیص استاد و تأیید گروه آموزشی مربوط تکمیل آنها در طول يك نیمسال یا دوره تابستانی میسر نباشد آن درس ناتمام تلقی شده و دانشجو موظف است در نیمسال یا دوره تابستانی بعد با رعایت ماده ۱۹ آیین نامه آموزشی انتخاب و بگذراند در این صورت چنانچه منحصراً درس ناتمام باقی داشته باشد باید فقط ۵۰٪ شهریه ثابت يك نیمسال یا شهریه ثابت تعیین شده دوره تابستان را پرداخت نماید.

تبصره ۱- میانگین نمرات دروس این نیمسال بدون در نظر گرفتن درس ناتمام تعیین می شود.

تبصره ۲- چنانچه در پایان نیمسال یا دوره تابستان بعد درس مزبور به اتمام نرسد استاد مربوطه باید آن درس را تا حدی که انجام شده ارزیابی و نمره آن را به اداره آموزش واحد اعلام نماید در این حال درس مزبور از کارنامه نیمسال قبل دانشجو حذف میگردد.

ماده ۴۴: در پایان هر نیمسال، میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و میانگین کل نمرات او تا پایان همان نیمسال و همچنین در پایان دوره تحصیلی میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می شود.

برای محاسبه میانگین، تعداد واحدهای هر درس در نمره آن درس ضرب می شود و مجموع حاصل ضربها، بر تعداد کل واحدهایی که دانشجو برای آنها نمره قبولی یا ردی دریافت داشته است تقسیم می شود.

نام نویسی مشروط:

ماده ۴۵: میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال نباید کمتر از ۱۲ باشد، در غیر این صورت مشروط محسوب و نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد به صورت مشروط خواهد بود.

تبصره ۱- دانشجوئی که به صورت مشروط نام نویسی میکند، جز در آخر نیمسال تحصیلی حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد درسی را در آن نیمسال ندارد.

تبصره ۲- نیمسالی که در آن دانشجو به هر دلیل تعداد واحد درسی کمتر از حداقل مقرر در ماده ۱۹ انتخاب کرده باشد به عنوان يك نیمسال تلقی می گردد.

تبصره ۳- دوره تابستانی به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود و نمرات دروس این دوره در میانگین کل نیمسالی دانشجو محاسبه میگردد.

تبصره ۴- اداره آموزش هر واحد دانشگاهی باید قبل از شروع ثبت نام هر نیمسال، مراتب مشروط شدن را به دانشجو، خانواده او و گروه آموزشی مربوط اعلام نماید.

اخراج دانشجوی مشروط:

ماده ۴۶: دانشجویان دوره های کاردانی و کارشناسی نا پیوسته که در دو نیمسال اعم از متوالی یا متناوب و دانشجویان دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته، که در سه نیمسال متوالی یا چهار نیمسال متناوب میانگین نمرات نیمسالی آنان کمتر از ۱۲ و میانگین کل نمرات آنان تا پایان آن نیمسال کمتر از ۱۰ باشد اخراج میگردد.

تبصره ۱- به دانشجویانیکه برای اولین بار مشمول ماده ۴۶ می گردند در صورتیکه میانگین کل آنها حداقل ۱۰ باشد يك نیمسال (با اخذ تعهد) ارفاق گردد تا تحصیل نمایند.

تبصره ۲- به دانشجویان مشمول تبصره يك این ماده که در ترم ارفاقی هم میانگین ترمی و هم میانگین کل (هر دو) ۱۱ و بالاتر گردد مجوز ادامه تحصیل از طرف معاونت آموزشی واحد دانشگاهی داده می شود در صورتیکه سقف سنوات مجاز تحصیلی آنان به اتمام رسیده باشد به شرط نداشتن منع نظام وظیفه در نظام آموزش پاره وقت به تحصیل می پردازند.

تبصره ۳- چنانچه دانشجویان مقطع کارشناسی پیوسته تعداد ۶۰ واحد درسی را (بدون احتساب دروس پیشنیاز دانشگاهی) گذرانده و در شرف اخراجی قرار گرفته باشند ، در صورت داشتن سنوات و میانگین کل ۱۰ و یا بالاتر میتوانند تا مقطع کاردانی در همان نظام آموزشی ادامه تحصیل دهند . اما چنانچه سقف سنوات آنان به اتمام رسیده باشد به سیستم پاره وقت منتقل و ادامه تحصیل دهند .

تبصره ۴- چنانچه دانشجویان مقاطع کارشناسی ناپیوسته و کاردانی (پیوسته ، نا پیوسته و طرح آموزش معلمان) ۶۰ واحد درسی را (بدون احتساب دروس پیشنیاز دانشگاهی) گذرانده و در شرف اخراج قطعی قرار گرفته باشند در صورت داشتن سنوات و میانگین کل ۱۰ و بالاتر می توانند در همان نظام آموزشی يك نیمسال ادامه تحصیل دهند اما چنانچه سقف سنوات آنان به اتمام رسیده باشد به سیستم پاره وقت منتقل می گردند .

تبصره ۵- هنگامی که میانگین ترمی و میانگین کل دانشجو ۱۰ و یا بالاتر (ترمی ۱۰ و کل ۱۰) باشد چنانچه حداکثر ۱۴ واحد درسی باقیمانده داشته باشد بشرطی که از نظر سنوات تحصیلی مشکلی نداشته باشد حوزه معاونت آموزشی واحد می تواند يك ترم دیگر فرصت ادامه تحصیل به اینگونه افراد بدهد و اگر سنوات لازم را نداشته باشند به سیستم پاره وقت منتقل و در این نظام فارق التحصیل گردند .

نیمسال جبرانی:

ماده ۴۷: دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی نا پیوسته که کلیه دروس دوره را گذرانده اند در صورت تمایل برای بالا بردن میانگین کل نمرات و کاهش تعداد نیمسالهای مشروطی خود میتوانند در پایان دوره حداکثر ۱۴ واحد از درسهایی را که نمره کمتر از ۱۲ اخذ کرده اند در يك نیمسال و دانشجویان دوره کارشناسی پیوسته حداکثر تا سقف ۲۰ واحد درسی از درسهایی که نمرات آنان کمتر از ۱۲ باشد در دو نیمسال تکرار کنند . مشروط بر اینکه مدت تحصیل آنان با احتساب این مدت از سقف مجاز دوره تجاوز نکند در غیر این به سیستم پاره وقت منتقل گردند . چنانچه دانشجو برای این منظور فقط يك درس نظری انتخاب نماید به صورت معرفی به استاد بگذراند .

تبصره - نمرات اخذ شده هر درس در کارنامه نیمسال جبرانی دانشجو ثبت می شود و چنانچه این درس یا دروس را از نیمسالهای مشروطی انتخاب کرده باشد نمره هر درس در محاسبه میانگین یکی از نیمسالهای مشروطی به جای نمره قبلی منظور میگردد . در این صورت چنانچه میانگین آن نیمسال دانشجو به ۱۲ برسد کلمه مشروطی در آن نیمسال حذف میگردد ولی نمره قبلی هرگز از کارنامه دانشجو حذف نمی شود .

فصل ۹ : مرخصی تحصیلی (مواد ۴۸ الی ۴۹)

ماده ۴۸ : دانشجو میتواند در هر يك از دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، حداکثر دو نیمسال و در دوره های کارشناسی پیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته چهار نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند .

تبصره ۱- استفاده از مرخصی تحصیلی در چند نیمسال متوالی بلامانع است، باین همه دانشجو موظف است برای هر نیمسال در خواست خود را مطابق ماده ۴۹ این آئین نامه جداگانه به واحد دانشگاهی ذیربط تسلیم نموده و موافقت لازم را برای مرخصی تحصیلی در همان نیمسال کسب کند.

تبصره ۲- مدت مرخصی تحصیلی جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در هر دوره محسوب می شود .

ماده ۴۹: تقاضای مرخصی تحصیلی باید بصورت کتبی ، حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی توسط دانشجو ، به اداره آموزش واحد دانشگاهی ذیربط تسلیم گردد . اداره آموزش موظف است پس از بررسی وضعیت تحصیلی دانشجو قبل از اتمام مهلت نام نویسی ، موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتبا به وی ابلاغ کند .

تبصره ۱ - آموزش واحد ، زمانی با درخواست مرخصی موافقت می نماید که دانشجو از نظر گذراندن بقیه دروس دوره ، دچار مشکل نگردد .

تبصره ۲- دانشجویانی که بعنوان همسر یا فرزند (بشرط نداشتن منع نظام وظیفه) یکی از کارکنان دولت یا یکی از دانشجویان بورسیه ، بعنوان همراه ، بخارج از کشور اعزام می شوند می توانند با ارائه حکم مأموریت همسر و ولی به تشخیص وتأیید شورای آموزشی واحد دانشگاهی علاوه بر استفاده از میزان مرخصی استحقاقی در طول دوره تحصیل تا ۴ سال دیگر نیز از مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات بهره مند گردند .

فصل ۱۰ : انصراف از تحصیل (مواد ۵۰ الی ۵۱)

ماده ۵۰: دانشجو در صورت تمایل می تواند درخواست انصراف از تحصیل نماید . دانشجوی منصرف از تحصیل باید هزینه انصراف را برابر آخرین دستورات عمل مربوط بپردازد دانشجوی انصرافی می تواند به فاصله سه ماه انصراف خود را پس بگیرد در غیر این صورت واحد دانشگاهی باید حکم انصراف را صادر و به دانشجو ابلاغ نماید.(صدور حکم انصراف قبل از گذشت ۳ماه با درخواست کتبی دانشجو و ولی دانشجو بلا مانع است.)

تبصره ۱- قبل از انقضای مهلت مقرر واحد دانشگاهی موظف است مراتب انصراف دانشجو را به طریق مقتضی به اطلاع والدین دانشجو برساند .

تبصره ۲- پس از صدور حکم انصراف ، تقاضای بازگشت به تحصیل دانشجو پذیرفته نیست و رابطه چنین دانشجویی با دانشگاه قطع میگردد. در صورت مشمول بودن دانشجو ، واحد دانشگاهی مکلف است يك ماه پس از صدور حکم مراتب را به اداره وظیفه عمومی اطلاع دهد.

ماده ۵۱: عدم مراجعه دانشجو به واحد دانشگاهی (بدون اخذ مرخصی) در يك نیمسال انصراف از تحصیل محسوب می شود و دانشجوی منصرف حق ادامه تحصیل را نخواهد داشت.

تبصره - در موارد استثنائی که ترك تحصیل دانشجو موجه باشد باید حداقل يك ماه قبل از پایان همان نیمسال دلایل آن را به واحد دانشگاهی اعلام نماید . در صورت تأیید موجه بودن ترك تحصیل توسط واحد دانشگاهی آن نیمسال جزو مرخصی تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

فصل ۱۱: مقررات آموزشی دانشجویان انتقالی و میهمان (مواد ۵۲ الی ۵۷)

ماده ۵۲: دانشجویانی که از يك واحد دانشگاهی به واحد دیگر در همان رشته و مقطع تحصیلی قبلی (بدون تغییر رشته و تغییر گرایش و بدون شرکت در آزمون ورودی) با مجوز سازمان مرکزی منتقل می گردند تمام نمرات درسی آنان اعم از قبولی یا ردی و سوابق آموزشی آنان از لحاظ مشروطی و موارد دیگر عیناً در سوابق آنها در واحد مقصد ضبط و در کارنامه می ثبت میگردد. در این حال کلیه واحدهای درسی گذرانده شده قبلی با نمره ۱۰ و بالاتر در واحد مقصد پذیرفته میشود. این قبیل دانشجویان مشمول پرداخت هزینه انتقال برابر آخرین تعرفه دانشگاه خواهند بود.

تبصره ۱- واحدهای درسی گذرانده شده دانشجویان انتقالی موضوع ماده ۵۲ که توأم با تغییر رشته یا تغییر گرایش باشد و نیز دانشجویانی که از طریق شرکت در آزمون مجدد، پذیرفته می شوند بشرط اینکه مشکل نظام وظیفه نداشته باشد با رعایت مفاد ماده ۶۷ آئین نامه توسط گروه آموزشی ذیربط و متشکل از حداقل سه عضو هیأت علمی آن رشته در واحد دانشگاهی مقصد معادل سازی میگردد. از این قبیل دانشجویان هزینه انصراف برابر آخرین تعرفه دانشگاه دریافت خواهد شد.

تبصره ۲- دانشجویان مقاطع کاردانی و کارشناسی دانشگاههای دولتی یا مؤسسات غیر دولتی مورد تأیید وزارت علوم تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی که به دانشگاه آزاد اسلامی منتقل می شوند دروس گذرانده آنان با نمره ۱۲ و بالاتر پذیرفته می گردد.

ماده ۵۳: مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی در هر حال توسط واحد دانشگاهی مقصد صادر می شود.

ماده ۵۴: انتخاب واحدهای درسی دانشجوی میهمان بایستی بانظر گروه آموزشی مربوط در واحد دانشگاهی مبدأ انجام شود.

تبصره - دانشجوی میهمان علاوه بر پرداخت شهریه ثابت و متغیر هر نیمسال به واحد دانشگاهی مقصد بایستی شهریه ثابت آن نیمسال را به واحد مبدأ و هزینه انتقال موقت را برابر آخرین دستورالعمل مربوط از طریق واحد مبدأ به سازمان مرکزی دانشگاه بپردازد.

ماده ۵۵- در مواردی که واحد دانشگاهی مبدأ نتواند بعضی از دروس الزامی دوره را در يك نیمسال معین عرضه نماید، دانشجو می تواند با صلاحیت واحد دانشگاهی مبدأ و موافقت واحد دانشگاهی مقصد فقط برای يك بار در طول دوره تحصیل، کمتر از حداقل واحدهای درسی مجاز تعیین شده (۱۱ واحد برای تمام وقت ها و ۹ واحد برای پاره وقت و ۷ واحد برای آموزش معلمان) در يك نیمسال رادر واحد یا واحدهای دیگر دانشگاهی بگذراند در این حال دانشجو موظف به پرداخت شهریه ثابت به واحد مبدأ و شهریه متغیر آن دروس به واحد مقصد می باشد.

تبصره ۱- استفاده مجدد از این ماده در نیمسال آخر تحصیلی مشروط بر آنکه دانشجو بتواند در آن نیمسال فارغ التحصیل گردد با موافقت سازمان مرکزی امکان پذیر است.

تبصره ۲- واحدهای درسی دانشجوی مشمول این ماده توسط گروه آموزشی واحد مبدأ تعیین میگردد.

ماده ۵۶: واحدهای گذرانده شده دانشجوی میهمان و دانشجویانیکه از ماده ۵۵ استفاده نموده اند عیناً در کارنامه دانشجو در واحد دانشگاهی مقصد ثبت می شود و نمرات آنها در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل نمرات وی منظور میگردد.

تبصره - واحد مبدأ الزاماً نمرات دروس گذرانده شده دانشجوی میهمان را از واحد مقصد استعلام و پس از اطمینان از صحت آن در سوابق تحصیلی دانشجو منظور می نماید.

ماده ۵۷: در هر صورت مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان توسط واحد دانشگاهی مبدأ صادر خواهد شد.

فصل ۱۲: تغییر رشته (مواد ۵۸ الی ۶۶)

ماده ۵۸: دانشجو در طول دوران تحصیل در صورت داشتن کلیه شرایط زیر با موافقت واحد دانشگاهی مربوط و تصویب سازمان مرکزی می تواند به رشته دیگری در همان گروه آزمایشی (منظور آزمون ورودی) تغییر رشته دهد.

۱- ۵۸: ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

۲- ۵۸: متقاضی حداقل ۱۲ واحد در دوره کاردانی و ۲۴ واحد در دوره کارشناسی یا گذرانده باشد.

۳- ۵۸: میانگین کل واحدهای گذرانده متقاضی کمتر از ۱۲ نباشد.

۴- ۵۸: نمره آزمون ورودی متقاضی از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده در رشته مورد تقاضا در همان سال ورود فرد به دانشگاه کمتر نباشد.

۵- ۵۸: با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، متقاضی امکان گذراندن واحدهای درسی رشته جدید را داشته باشد.

تبصره ۱- تغییر رشته دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد دارند، با رعایت کلیه شرایط این ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط امکان پذیر است.

تبصره ۲- تغییر رشته دانشجویان دوره کارشناسی نا پیوسته مجاز نیست.

تبصره ۳- تغییر رشته به رشته هائی که در ضوابط گزینش آنها محدودیت ورودی پیش بینی شده، موقوف به احراز شرایط مربوط است.

ماده ۵۹: دانشجو در هر يك از مقاطع تحصیلی تنها یکبار می تواند تغییر رشته دهد.

ماده ۶۰: در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، دانشجو موظف است، در اولین نیمسال، در رشته جدید نام نویسی کند. تبصره- عدم نام نویسی دانشجو در رشته جدید به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی میگردد و دانشجو در طول دوران تحصیل حق تغییر رشته مجدد را نخواهد داشت.

ماده ۶۱: چنانچه تغییر رشته دانشجو، انتقال وی را از يك واحد دانشگاهی به واحد دانشگاهی دیگر ایجاد کند متقاضی علاوه بر دارا بودن شرایط تغییر رشته، باید واجد شرایط انتقال نیز باشد.

ماده ۶۲: واحد های درسی گذرانده شده دانشجو، توسط گروه آموزشی رشته مورد تقاضا، بررسی و برابر ضوابط (ماده ۶۷ این آئین نامه) معادل سازی میگردد.

تبصره ۱- چنانچه تعداد واحد های درسی یا دروس پذیرفته شده از دانشجو بیش از تعداد واحد های همان درس یا دروس در رشته جدید باشد، تعداد واحد های آن درس یا دروس در رشته جدید محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲- دروس پذیرفته شده، در کار نامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل نمرات در پایان تحصیل منظور می گردد.

تبصره ۳- در صورتیکه تعداد واحد های پذیرفته نشده دانشجو در حدی باشد که امکان گذراندن واحد های مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل از دانشجو سلب کند، تغییر رشته عملی نخواهد شد.

ماده ۶۳: چنانچه دانشجو در دوران تحصیل دچار بیماری یا سانحه ای گردد که توانایی ادامه تحصیل در آن رشته ویا بهره گیری از کارایی حاصل از آن را طبق نظر کمیسیون پزشکی دانشگاه، از دست بدهد، می تواند بر اساس مفاد این فصل به رشته دیگری

که متناسب بانزدیکترین رشته از لحاظ نمره آزمون در همان گروه آزمایشی باشد تغییر رشته دهد. در این حال دانشجوی از رعایت مقررات ماده ۵۸ (باستثناء بند ۱) و ماده ۶۱ این آئین نامه معاف می باشد.

ماده ۶۴- در مواردی که نقص عضو یا بیماری دانشجوی به گونه ای باشد که وی در هیچ يك از رشته های گروه آزمایشی مربوط نتواند ادامه تحصیل دهد، شورای آزمایشی واحد دانشگاهی مربوط، پس از بررسی کامل تقاضای دانشجوی، پیشنهاد خود را در مورد تغییر رشته دانشجوی به گروه آزمایشی دیگر به همراه مدارك مورد استناد جهت طرح در شورای آموزشی دانشگاه، به سازمان مرکزی ارسال می کند، تصمیم شورای آموزشی دانشگاه لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۶۵: متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را بانضمام مدارك لازم حد اقل ۶ هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به آموزش واحد دانشگاهی مربوط تسلیم نماید.

ماده ۶۶: آموزش واحد دانشگاهی حداکثر ظرف مدت يك هفته از تاریخ دریافت تقاضا، درخواست متقاضی را مورد بررسی قرار داده و پرونده تکمیل شده دانشجوی را به همراه ریز نمرات، بر حسب مورد به گروه آموزشی مورد تقاضا یا شورای آموزشی واحد دانشگاهی ارسال می کند. گروه یا شورای آموزشی واحد دانشگاهی موظف است حداکثر ظرف دو هفته از تاریخ دریافت مدارك، نتیجه را به آموزش واحد دانشگاهی اعلام کند. در صورت موافقت با تغییر رشته، واحد دانشگاهی مراتب را به همراه کلیه مدارك جهت تصویب نهایی به سازمان مرکزی ارسال می کند. سازمان مرکزی موظف است حداکثر يك هفته قبل از شروع نام نویسی، نتیجه را به واحد دانشگاهی اعلام دارد.

«یاد آوری: فصل دوازدهم در حال حاضر در دانشگاه اجرا نمی شود»

فصل ۱۳ : معادلسازی واحدهای درسی گذرانده شده پذیرفته شدگان آزمون ورودی (ماده ۶۷)

ماده ۶۷: معادلسازی واحد های درسی گذرانده شده پذیرفته شدگانی که قبلاً دروسی را در یکی از واحد های دانشگاهی و یا سایر مؤسسات آموزش عالی معتبر داخل یا خارج از کشور گذرانده اند، مشروط به شرایط زیر است:

۱-۶۷: دانشجوی با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به تحصیل در رشته جدید باشد.

۲-۶۷: دانشجوی از طریق آزمون سراسری وارد دانشگاه یا موسسه آموزش عالی قبلی شده باشد.

۳-۶۷: دروس گذرانده شده قبلی از نظر تعداد واحد درسی کمتر از تعداد واحد درسی دوره جدید نباشد.

۴-۶۷: محتوای آموزشی دروس گذرانده شده حداقل ۸۰٪ با محتوای دروس مشابه در رشته جدید مطابقت داشته و نمره هر يك از دروس کمتر از ۱۲ نباشد.

تبصره ۱- معادلسازی دروس توسط گروه آموزشی ذیربط در واحد های دانشگاهی پذیرنده دانشجوی با رعایت موارد فوق انجام می شود.

تبصره ۲- نمرات دروس پذیرفته شده عیناً در کارنامه دانشجوی ثبت می شود و در تعیین میانگین نیمسال محاسبه نمی گردد ولی در محاسبه میانگین کل نمرات در پایان دوره منظور خواهد شد.

تبصره ۳- به ازای هر ۲۰ واحد درسی معادلسازی و پذیرفته شده، يك نیمسال و کسری از واحدهای باقیمانده که از ۱۲ واحد کمتر نباشد نیز يك نیمسال از مدت مجاز تحصیل کسر می گردد.

تبصره ۴- دروس پذیرفته شدگان آزمون سراسری که قبلاً در رشته یا گرایش دیگری در همان مقطع فارغ التحصیل شده اند برابر مفاد ماده ۶۷ آیین نامه آموزشی معادلسازی میگردد.

تبصره ۵- دروس گذرانده شده دانشجویانی که به هر دلیل در مقطع کارشناسی مدرك کاردانی دریافت داشته اند چنانچه در آزمون دوره کارشناسی پیوسته پذیرفته شوند با نمره ۱۲ و بالا تر قابل مدلسازی است.

تبصره ۶- هزینه مدلسازی هرواحد درسی برابر يك سوم شهریه متغیردرس مربوط مطابق با آخرین دستور العمل شهریه می باشد

تبصره ۷- معادلسازی و پذیرش دروس گذرانده شده دانشجویان انتقالی و میهمان براساس ماده ۵۲ و تبصره های آن انجام پذیر است.

توجه: در موارد بسیار استثنائی برابر نظر ریاست عالی دانشگاه عمل خواهد شد.

فصل ۱۴ : فراغت از تحصیل (مواد ۶۸ الی ۷۱)

ماده ۶۸: دانشجویی که یکی از دوره های کاردانی، کارشناسی نا پیوسته، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته را با توجه به مجموعه شرایط زیر گذرانده باشد، فارغ التحصیل شناخته شده و می تواند مدرك خود را دریافت نماید.

۱- ۶۸: از طریق شرکت و قبولی در آزمون سراسری دانشگاه آزاد اسلامی و یا براساس آئین نامه انتقال، به دوره راه یافته باشد.

۲- ۶۸: میانگین کل نمرات دانشجوی در پایان دوره تحصیل حداقل ۱۲ باشد.

۳- ۶۸: کلیه واحد های درسی رشته مربوط را برابر سر فصل مصوب و طبق برنامه معمول دانشگاه آزاد اسلامی با موفقیت گذرانده و در پایان تحصیلات مشمول ماده ۶۷ آیین نامه آموزشی نباشد.

۴- ۶۸: به دانشجویانیکه پس از اتمام دروس دوره میانگین کل آنها بین ۱۲-۱۰ بوده و یا در شمول ماده ۶۷ آئین نامه آموزشی قرار گرفته باشند اما با اعمال ماده ۴۷ و تبصره آن و سایر موارد، شرایط مفاد بند ۳-۶۸ را احراز می کنند نیز مدرك مرسوم دانشگاهی اعطا می گردد.

۵- ۶۸: به دانشجویانیکه پس از اتمام دروس دوره میانگین کل آنها بین ۱۲-۱۰ بوده و یا مشمول ماده ۶۷ آئین نامه می باشند و با اعمال مفاد بند ۴-۶۸ شرایط لازم را برای دریافت مدرك مرسوم کسب نمی کنند و یا به دلایلی (مشکل نظام وظیفه و...) قادر به اجرای مفاد بند ۴-۶۸ نمی باشد مدرك مصوب اعطا می گردد.

ماده ۶۹: تاریخ فراغت از تحصیل دانشجوی حداکثر تا ۱۵ روز پس از آخرین امتحان وی در آخرین نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی خواهد بود.

تبصره- در مواردی که انجام کارآموزی و یا دفاع از پایان نامه موخر بر تاریخ آخرین امتحان باشد تاریخ اخیر ملاك فراغت از تحصیل دانشجوی خواهد بود.

ماده ۷۰: واحد های دانشگاهی موظفند حداکثر طی ۶ هفته از تاریخ فراغت از تحصیل دانشجوی نسبت به صدور گواهینامه موقت اقدام کرده، کلیه سوابق تحصیلی و کارنامه های نیمسالهای تحصیلی آنان را طبق فرمهای مربوطه به سازمان مرکزی ارسال دارند.

ماده ۷۱: تایید مدرك تحصیلی براساس سوابق و مدارك مربوط از طریق سازمان مرکزی دانشگاه به ترتیب زیر صورت خواهد گرفت:

۷۱-۱: تایید گواهینامه موقت فراغت از تحصیل پس از بررسی سوابق تحصیلی دانشجویان براساس برنامه و مقررات آموزشی مصوب دانشگاه انجام می گیرد .
۷۱-۲: تایید دانشنامه فارغ التحصیلان پس از طی مراحل مربوط حداکثر ظرف ۲ ماه از تاریخ تایید گواهینامه موقت صورت می گیرد

تبصره ۱- ارزشیابی سوابق تحصیلی دانشجویانی که ادامه تحصیل آنها براساس مقررات این آیین نامه امکان پذیر نباشد ، و یا به دلایل آموزشی امکان فراغت از تحصیل در مقطع مربوط را نداشته باشند و یا به طور کلی مایل به ادامه تحصیل نباشند ، بر حسب مورد به ترتیب زیر انجام خواهد شد :
الف : آن گروه از متقاضیانی که حداقل ۱۴۰ واحد درسی دوره را در مقطع کارشناسی ارشد پیوسته گذرانده و میانگین کل حداقل ۱۲ را کسب کرده باشند می توانند مدرک کارشناسی در رشته مربوط دریافت دارند و در غیر این صورت برابر رای کمیسیون موارد خاص عمل گردد .
ب : به آندسته از متقاضیانی که حداقل ۷۰ واحد درسی دوره را با میانگین کل ۱۰ و بالاتر در یکی از مقاطع کارشناسی ارشد پیوسته و یا کارشناسی پیوسته گذرانده باشد مدرک کاردانی در رشته اعطاء خواهد شد .
تبصره ۲- صدور کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته ، یا مجری بودن دانشگاه صادر کننده صورت میگیرد .

فصل ۱۵ : تقویم دانشگاهی (مواد ۷۲ الی ۷۵)

ماده ۷۲ : زمان بندی فعالیتهای آموزشی سالانه دانشگاه آزاد اسلامی در کلیه واحدهای دانشگاهی به ترتیب زیر انجام می گردد
۱- نیمسال اول:

- نام نویسی در چهارمین هفته شهریور ماه
- شروع درس از اول مهر ماه
- نام نویسی با تأخیر در نخستین هفته مهر ماه
- حذف و اضافه در هفته دوم مهر ماه
- حذف اضطراری در هفته یازدهم
- پایان درس ، آخرین روز هفته شانزدهم
- امتحانات طی حداکثر دو هفته پس از پایان درس

۲ - نیمسال دوم :

- نام نویسی در سومین هفته بهمن ماه
  - آغاز درس از چهارمین هفته بهمن ماه
  - نام نویسی با تأخیر در چهارمین هفته بهمن ماه
  - حذف و اضافه در هفته اول اسفند ماه
  - حذف اضطراری در هفته آخر اردیبهشت ماه
  - پایان درس ، آخرین روز هفته آخر خرداد ماه
  - امتحانات طی حداکثر دو هفته پس از پایان درس
- تبصره- تعطیلات نوروزی جزو مدت آموزش نیمسال دوم محسوب نمی شود.

۳- دوره تابستانی :

- نام نویسی طی دو روز در هفته سوم تیر ماه
- آغاز درس از چهارمین هفته تیر ماه
- پایان درس ، آخرین روز هفته ششم دوره
- انجام امتحانات طی يك هفته پس از پایان درس

ماده ۷۳: دانشجویانیکه برابر تقویم دانشگاهی با تأخیر ثبت نام می کنند، عدم حضور آنان در کلاسهای مربوط ، غیبت محسوب می شود.
ماده ۷۴: در دوره تابستانی ثبت نام با تأخیر مجاز نیست.

ماده ۷۵: مهلت نام نویسی برای پذیرفته شدگان آزمون ورودی ، همه ساله به صورت جدا گانه پس از انتشار اسامی پذیرفته شدگان اعلام خواهد شد .

تبصره- واحدهای دانشگاهی موظف هستند دانشجویان جدید را از طریق تشکیل جلسات توجیهی که کم و کیف آموزش دانشگاهی و مقررات مربوط آشنا سازند .

این آیین نامه در ۱۵ فصل ۷۵ ماده و ۸۱ تبصره در کمیسیون تدوین آیین نامه ها مورد باز بینی قرار گرفت و بر اساس نظر معاونین آموزشی واحدهای دانشگاهی در سمینار سراسری مهر ماه ۱۳۸۱ مورد بررسی و تصویب قرار گرفت و از نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۳۸۱/۸۲ برای کلیه شاغلین به تحصیل در دوره های کاردانی (پیوسته ، نا پیوسته) کارشناسی (پیوسته، نا پیوسته) و کارشناسی ارشد پیوسته در دانشگاه آزاد اسلامی لازم الاجرا است .